

כיצד צולין פרק שביעי פסחים

פד.

עין משפט
נר מצוה

פ' א מ"י פ"י מהל' ק"פ
הלכה ט:
פ"ב ב מ"י שס הל' י:
פ"ח ג מ"י שס הלכה א:
פ"ט ד מ"י שס והל' יא:

לעזי רעש"י

טיברו"ס [טינרומ"ש].
סחוסים.
אשפרלו"ן [אישפלדו"ן].
עצם השכם.

מוסף תוספו

א. בעי ר' יוחנן תרתי ד...
מוס' שאנן. ב. דאי לאו
הכי אכתי תיקשי ליה
ברייתא. שס. ג. ויש להם
יותר עשר. ד. משמע
לפי הירושלמי דבכל
מקום אויל בתר השתא בר
מגבי פסח דכתיב קרא.
מוס' מולין עו. ד"ה אל.
ה. ולפי הירושלמי אית לן
לפרש דהא דקאמר בתר
בסוף דאזינו לא מסבא
אלא מקרא. מוס' שאנן.

רבינו חנוניא

אכל נפש שאע"פ שהוא באווריה שמחה ואינה נמצאת דוחה יום טוב. מלה נאע"פ שהיא שלא בזמנה מצוה היא שנכרתו עליה ברייתו דוחה יום טוב. ואם לא ימול, אינו דין שיהיה יום טוב. ת"ל כרמוה ולא מילה שלא בזמנה. ואם מילה שהיא מצוה והמטבטל לגמרי נעשה כרת. ולא עוד אלא שהיא מצוה שנכרתו עליה שלש עשרה ברייתו אינה דוחה יום טוב. כל שכן שהיא נחתה שלא ידחה יום טוב ענינו ביטול לגמרי אינו שפיר כרת. כרת אמרי פיק ליה מהאי דכתיב ביו"ט שבתון אל תעשה מלאכה, ומצאנו ביו"ט עשה שבת ונמצאנו כמשמעו, ואין עשה דוחה אל תעשה ורשע.

מחנה כל האנאל שבו
הגדול יאכל בגיו הרש
האנאל הנכנסים והחסוסים
כו, וכו' כל מי שאינו
נאכל בשור הגדול אינו
נאכל בגיו חור, והיו
ראשי כנפים והחסוסים
האנאל נאכלים בשור הגדול
שהן כעצמות ובגדי ההר
נאכלים, ופירש רבא ואמר
הוא קאמר כל הנאכל בשור
הגדול שלוח יאכל צלי
בגיו חור, ומהו חור?
כנפים וחסוסים. ונתי
חותה דרבא כל הנאכל
בשור הגדול בשלא קו
וענין חורין שדנין
כבשר. אימור גיזא שסוף
לקשות? וי' ויחנא רב
נגנין עליהן כפסח דרבנן
השתא אולין, ושתא רבין
הן וכושרן דר' ורש לקיש
פלי עליה ומותב עליה
ממתי, ושני ליה הכי טע
הוא ראשי כנפים והחסוסים
הואל ומתאכלי בשור
הגדול בשלא, והוא חור
לגידים שסוף לקשות,
הוא נמי מתאכל בשור
הגדול בשלא, רמי ליה
רבנן קמיה דר' אבהו.
מאמר ר' יחנא גישות
הריבין שסוף לקשות
נגנין עליהן כפסח, אלמא
כפסח ומתאכלי השתא רב
השתא אולין וכושר גיזא
והוא ענין מינה ורש לקיש
הוא ויחנא עור השלא

וְלֹא מִלֵּדָה שְׁלֹא בּוֹמֶנָה דַּתֵּיָא בְּ"ו. פִּירֵשׁ בְּקוּי' וּמָה זָרַעַת שְׂדוּחָה אֶת הַעֲבֻדָּה וְעֲבֻדָּה דְּחוּחָה אֶת הַשְּׂבָת וְקִשְׁתָּה דְּרִבָּא לֵית לֵיהּ הֵא"י ק"ו ב'פ' ר' אֲלִיעֶזֶר דְּמֵילָה (שְׂבַת קֶלֶב): דְּקִסְכָּר דְּרַחֲמֵי זָרַעַת דְּחוּחָה עֲבֻדָּה לֹא מִשּׁוּם חֻמְרָא דְּזָרַעַת אֲלָא מִשּׁוּם דְּבִקְשָׁא דְּלֹא חֲזוּ וְרַחֲמֵי פ"י ק"ו וּמָה אוֹכֵל נֶשֶׁשׁ שְׁלֹא

נכרתו עליו י"ג צרימות דוחה י"ט כ'
ויש להשיב מה לאכול נפש שכן מזה
עוברת שלמחר לא יהיה מזה עליה
ואומר ר"י דאיכא למיעבד ק"ו מנדרים
וגדלות דחור י"ט אע"פ שלא נכרתו
עליהן י"ג צרימות ואכר רבא לקריצין
צ"ט וליכא למיפטר לא דנדרים
וגדלות שכן לורך גבזה דפרצין צפ'
ר' אליעזר דמילה (שם דף קל"א) מה
לעומר ושמי הלחם כו' דלא חובה
יניחו ואפילו חטאות ואשמות לא
מיקרו לורך גבזה כיון דאי לא דחטא
לא בעו לא חטאויינהו ונראה דרבא אלא
ליה לא דרבא אשי ד"ט עשה ונת
מעשה ולהכי אינטיריך ק"ו דאי לא
ק"ו לא הוה לריך למיסר וכן משמע
צפ"ק דביצה (דף ע"ב) דפרצין גבי אפר
כיה מוכן לדאי כו' סוף סוף י"ט
עשה הוא ואין עשה דוחה לא מעשה
ועשה אלא אמר רבא כו' משמע
דרבא חלל ליה ד"ט עשה הוא ושתא
לבו לא אינטיריך לשמיך קדשים
אלא על מילה דאיכא ק"ו אמר רבא
פרק (אס לא הביא) (דף קל"ג) וגמרא
מיימי לה הכא אשריפת קדשים
דממילא ממעטי ורב אשי לא קאי
למפילג אדרבא אלא מילתא דנפשה
קאמר ואקדשים קאי ואפילו אמילה
דאשמת צדק לא הביא דלית ליה
קל וחומר: ג' דין שבוין דהקשות.
פי' בקו' גדיי צואר ואין נראה לרבי"א
דהא משמע דהשתא הם רכים כבשר
לגמרי ואפי' ר"ל לא פסיל להו אלא
משום שבוק ועליל קאמר אלא פשיטא
בגדיי צואר משמע שהם רגילין להיות
נוחר ואין ראיון לשכל כמו עצמות
אלא נראה דהיינו גדיי שדרה וגדיים
הרכים דהתייבצו צרימתא איירי בגדיי

בשר דלכ"ע הוּו כנשר:
הואיל ומתאכלי בשוור ד
בשרא. והשתא א

לוקה ארבעים ^{ס"ד} אבל
 רב בטמא אינו לוקה
 שלמא מותר במהור
 מננו עד בקר והנותר
 הכתוב ליתן עשה
 שאין לוקה דברי רבי
 לא מן השם הוא זה
 לאו שאין בו מעשה
 רב בטמא מנלן דאמר
 ו' בו "בו בכשר ולא
 תשכרו בו בו בכשר
 בית אחד יאכל ועצם
 ראוי לאכילה יש בו
 אין ראוי לאכילה אין
 אי בינייהו א"ר ירמיה
 אי בינייהו למ"ד כשר
 האי

רבי יוחנן בחר הסתא אלף דנדר
 הנאכל בשור הגדול בשלקא^א וא"ס
 ור"ל מאי פריך ליה לר' יוחנן אדרבה
 מיקשי לנדיה דמוכח צברייתא דנדר
 הנאכל בשור הגדול בשלקא אזלינן
 בחר הסתא ויש לומר דכבר ר"ל
 דראשי כנפים והסחוסים יש עליהם
 שם צמר יותר מגדלים^א ופריך לרבי
 יוחנן מדלל נקט צברייתא גידים דהוי
 רבואה טפי ור' יוחנן משני דלין
 רבואה כלל מה שאין בהן טעם צמר
 כל כך דהא אם היו רכים לעולם לא
 היה פוסלן הילכך כיון דמתאכלי
 בשלקא נימנין עליהן כמו ראשי כנפים
 והסחוסים ורשב"א מפרש טעמא
 דרש לקים דגידים לא דמו לראשי
 כנפים והסחוסים גדלים סופן
 להקשות בגדי עזמו אכל ראשי כנפים
 והסחוסים אין סופם להקשות בגדי

הדר ביה ר' יוחנן. פירוש מנחם דשמועתי' דלמנוח' דפרק' בהמה
יהיה כשנר' תיקשי' לנפשיה' דקאשר גבי' פסח' צמר' צבוק' אולינן' והתם
בזר' הכהן' ממדינן' וריב' אומר' דנדרוש' למי' פירק' ד"ל' ח"ל' ח"ל'
הראש' של' עגל' הרך' איל' צמר' דהשתא' והכא' הוי' גויה' דכמו' ד:

היתח

וְיִשְׂרָאֵל מִלֵּילָה שְׁלֵלָה בִּצְמִיחָהּ. דְּלֵילָה לֹא מִמַּעַט קָרָא אֶתִּילָה בְּק"ו לְדוֹחָהּ וּמָה

דשלא בזמנה היא כגון גר שנתגייר וקטן שנאכל אציו ועבר זמנה נהויה לתומר. וזבי שריפת פסול קדשים נמי כמילה שלא בזמנה דאפשר לשהויה דמי: שבתון דיום טוב עשה הוא. דמשמע שבות והוא ליה י"ט עשה ולא מתעשה: **מתני'** כל הנאכל בשור הגדול כו'. שצדד הוקשה כל מה שעמד להקשות זו: יאכל בגדי הרך. רצוי לאכילה בפסח בן שנה ימים יאכל מה שאין נאכל בשור הגדול אין נמנין עליו בפסח אע"פ שעכשיו כך הוא ועמד להקשות בסופו: ורשאי כנפים והסחוסים: שקורין טיברוס שבראש קף הכתף אשפרלוין והסחוסין שאר הסחוס שבו כגון מתוך האוזן והסחוסים החזה והללעות הקטנות שבצוק השדרה: **גמ'** ויא' אף ראשי כנפים והסחוסין. הואיל ובשור הגדול גופיה מתאכלו בשליקה ביטול יתר: אמרי הן קטני וכלי קאמר כל הנאכל בשור הגדול בשליקה יאכל בגדי הרך וכלי ומה הן ראשי כנפים והסחוסין:

[illegible]

וְשִׁיר לְמִיזֵל זֶהוּ צִתָּר בְּסוֹף כִּיּוֹן לְדִבְגָּדִי וְעוֹלָה הֵם רִכְסִים לְעוֹלָם: (ה) הַמִּקְרָא (חֻלּוֹן עוֹ). וְקִשָּׁה לְרִ"י לְר"ל דְּלוֹתָבִיָּה לְר' יוֹחָנָן מֵהַיֵּהוּא שְׁעוֹר וְאוֹיֵל צִתָּר הַשָּׂמָא וְי"ל שְׁלִפִּי שֶׁבְּצוֹר רֹאשׁ שֶׁל עֵגֶל הָרֶךְ יֵשׁ לִי טוֹ וּמוֹשְׁנִי טַעֲמָא דְר"ל מִקְרָא וְאֶכְלוּ אֶת הַבָּשָׂר (שְׁמוֹת יב) וְלֹא גִידִן¹ וְצִי

לֹא שֶׁאֵין בּוֹ מַעֲשֶׂה. יֵשׁ לוֹ וְלֹא אֶכֶל וּמֵאֲלוֹי נַעֲשֶׂה טַחֵר (חֻלּוֹן יג).

מסורת הש"ס

(א) חוֹלֵין דף ע"ב: (ב) חוֹלֵין
דף קכב: (ג) נְיוּמָה מו.
סוּסָה נד. ע"ש פ"ש
יבמות מנב: (ד) חוֹלֵין
ע"ש דף ע"ב: (ה) קלד.
(ו) לַעֲלֹל דף פג. שְׁבוּעוֹת
ג: (מנחת כ"א.) (ז) כְּסֵדֶרֶן
דף קג. שְׁבוּעוֹת דף
מכות ע"ב: (ח) דף ע"ג. חוֹלֵין
דף פכ: (ט) דף נ"א. קמא:
תמורה דף ז: (י) לַעֲלֹל
ע"ש ע"ג: (יא) [חוֹלֵין קכב].
(יב) דְּבָרִים כ"ז: (יג) יִצְרָל
ר' חֵלְעוֹר.

תורה אור השלם

1. אך בהמשה עשר יום
לחודש השביעי באספכם
את תבואת הארץ יתגשו
אל חג' ? שבעת ימים
ביום הראשון שבתון
וביום השמיני שבתון;
ויקרא כל לט

2. ולא תותירו ממנו עד
בקר ותזקקו ממנו עד
בקר כאשר תשרפו:

שמות י"ב

3. בבית אחד יאכל לא
תוציא מן הבית מן
הקשר חוץ העצם לא
תשברו בו: שמות י"ב

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אבל המותיר וכו' אינו לוקה לא המותיר :

מוסף רש"י

נמנין עליהן בפסח.
לחפלי לא תמנה אל
שם הסבורה אלא לאסל
מסן לא ידי אכילת
פסח (חולין ד.)
חפס לקמדיה. לנה
שוא טוחן ומולץ מנה
לכלמל לדרורי (שבת
ד.) טוחן ומולץ טיבין
לחן חושב, מלמך מרנה
דרבי אשם (סוכה ד.)
אל תקניטני. להשיב
למנה (חולין עכב.)
שבלשמן יחיד אש
שוהה אורח. משנה ולא
בשמן חסם משנה
למנה יחידלה אש (ולא
ספרה לן כותה) פסח.
המותר בטרור. שפסח
טסור וכשר (שבועות
ד.) ול שן טעמה
(דעלי צג.) והשבור.
אל העסם (שבועות ד.)
הותרה ממנו דך בקר
וגר' מלמך משפס.
עשה הוא ולא שיתק
לעשה אש לוקן עשו
והמותר בפסח פטור
(חולין צג.) בא הכותב
ליתן עשה אחר לא
תעשה. אש חמור
ועברת על לאו, חסב
שפרט, נקד חסב
בשמה לו מעוברת על שחר
לוקן לומר לו עשו
תקנת עפרות שפרט
(שבועות ג.) דמשמע שזה
עשו על שם חמור
שפרט ויפטר חסב
סממשה האמור
אחר תקנות וכפרות
עפרות לאו (ככות ד.)
לא מן השם הוא זה.
כלמ טעם זו אש מן
הטיקן (שחר ד.) לא
מעטס זו אש פטור
(חולין צג.) אן טעם ו
טיקד ללאו שיתק לעשה
אש לוקן עשו אלא מפני
מה העומד אש לוקן
לוי שוא לאו שאין זו
מנשה (מכות ד.) וכפני
(שבועות ד.) דהיה לו

זוהי נותר (חולין פג.).